

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ & ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Η ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Organization: Hands along the Nile

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η Πράξη «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών» εντάσσεται σε ένα ευρύτερο φάσμα εκπαιδευτικών δράσεων για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση. Αφετηρία αυτών των δράσεων αποτέλεσε η προώθηση των αρχών της ευρωπαϊκής πολιτικής για μια πιο ανταγωνιστική οικονομία, που επενδύει στο ανθρώπινο δυναμικό μέσω της εκπαίδευσης και την άρση του κοινωνικού αποκλεισμού. Οι ως άνω αρχές εξειδικεύθηκαν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση» (ΕΠΕΑΕΚ Ι) με τη συγχρηματοδότηση του Ελληνικού Δημοσίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης μέσω του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (1994-1999)¹.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα συμπεριλήφθηκε εκ νέου, ως ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ, στις διαρθρωτικές παρεμβάσεις, στις οποίες προέβη το ελληνικό κράτος αντλώντας πόρους από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (2000-2006). Καταλυτική, σε αυτή τη φάση, ήταν η λεγόμενη «Στρατηγική της Λισσαβόνας», η συμφωνία δηλαδή των αρχηγών των Κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας (Μάρτιος 2000) να καταστήσουν την Ευρώπη την πιο ανταγωνιστική οικονομία στον κόσμο. Βασική προϋπόθεση θα αποτελούσε η επίτευξη του στόχου της πλήρους απασχόλησης πριν το έτος 2010. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα συντάχθηκε σε αυτήν την πολιτική κατεύθυνση εξυπηρετώντας τον Άξονα «Ανθρώπινοι Πόροι» του Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης, ενώ συνδέθηκε με τους στόχους 1 και 3 – πλήρης απασχόληση και κοινωνική συνοχή και ενσωμάτωση - της Εθνικής Πολιτικής Απασχόλησης (ΕΣΔΑ)².

Στην ίδια γραμμή πλεύσης με τα παραπάνω κινείται και το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ, 2007-2013), το οποίο καταρτίστηκε βάσει των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου του 2005 που διασφάλισαν έως το 2013 τους πόρους της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνοχής για τη χώρα, των νέων Κανονισμών των Ταμείων της ΕΕ, καθώς και των Στρατηγικών Κατευθυντήριων Γραμμών για την Πολιτική Συνοχής³. Στον τομέα της Παιδείας, οι στόχοι του ΕΣΠΑ εξειδικεύονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» στο οποίο εντάσσεται και η παρούσα Πράξη. Όπως αναφέρεται στο τελικό κείμενο του Ε.Π, «στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2005-2008 για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση που υπέβαλε η Ελληνική Κυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αποτυπώνεται σαφώς η έμφαση στον ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα της αναπτυξιακής πολιτικής και δραστηριότητας. Η ανάδειξη της κοινωνίας της γνώσης σε βασικό πυλώνα της εθνικής μεταρρυθμιστικής στρατηγικής αποτυπώνεται σαφώς με την έμφαση σε μέτρα επένδυσης στο ανθρώπινο κεφάλαιο...»⁴.

¹ Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠΕΑΕΚ, «ΕΠΕΑΕΚ - Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης & Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης 2000-2006». Δεκέμβριος 2006

² <http://www.epeaek.gr/epeaek/el/>

³ Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Επενδύσεων & Ανάπτυξης, «Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς, 2007-2013». Αθήνα, Ιανουάριος 2007

⁴ Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων, «Ε.Π. Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση, Προγραμματική Περίοδος 2007-2013» (Επίσημη Υποβολή). Αθήνα, Οκτώβριος 2007, σ.65

Όπως τα ΕΠΕΑΕΚ Ι και ΙΙ, έτσι και το Ε.Π «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» διαρθρώνεται σε μια σειρά από άξονες, που αναλύονται σε μέτρα και υπομέτρα, οι οποίοι στοχεύουν σε διαφορετικούς τομείς εκπαιδευτικής παρέμβασης. Συγκεκριμένα, η Πράξη «Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών» εντάχθηκε στο Στρατηγικό Στόχο 1 (ΣΣ1) «Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης» που αντιστοιχεί στους Άξονες Προτεραιότητας 1, 2 και 3 (Περιφέρειες Σύγκλισης, Περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου και Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου) και, πιο ειδικά, στο στόχο 1.4 «Ενίσχυση της πρόσβασης και της συμμετοχής όλων στο εκπαιδευτικό σύστημα και καταπολέμηση της σχολικής διαρροής, με έμφαση στα άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ) και τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (ΕΚΟ) – 1.4.3 «Προώθηση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης σε ομάδες πληθυσμού με γλωσσικές και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες»⁵.

Στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 4.1) παρουσιάζονται βασικά στοιχεία για το σύνολο των προγραμμάτων διαπολιτισμικής εκπαίδευσης που υλοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των ΕΠΕΑΕΚ Ι και ΙΙ, τα οποία στόχευαν στις εξής ειδικές πληθυσμιακές ομάδες:

- αλλοδαποί και παλιννοστούντες μαθητές,
- μαθητές Ρομά,
- μαθητές μουσουλμανικής μειονότητας, και
- μαθητές της ομογένειας.

Πηγές για τα στοιχεία του πίνακα αποτέλεσαν οι τελικές Εκθέσεις Πεπραγμένων που είναι αναρτημένες στο δικτυακό χώρο «http://archive.minedu.gov.gr/el_ec_page200.htm», καθώς και οι παρακάτω ιστότοποι των προγραμμάτων:

1. <http://www.keda.uoa.gr/index.php>,
2. <http://eppas.web.auth.gr/>,
3. <http://edu.pep.uoi.gr/eekaae/>,
4. <http://www.museduc.gr/index.php>,
5. http://www.pre.uth.gr/main/index.php?option=com_content&view=article&id=374:tsiganopaides-2006-2008&catid=35:epeaek-programs&Itemid=52.

Τα προγράμματα για τις ίδιες πληθυσμιακές ομάδες εξακολουθούν να υλοποιούνται και σήμερα μέσω του ΕΣΠΑ και, πέρα από την υπό εξέταση Πράξη, είναι τα: α) Εκπαίδευση παιδιών μουσουλμανικής μειονότητας στη Θράκη, β) Εκπαίδευση μαθητών Ρομά, γ) Ελληνόγλωσση Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Διαπολιτισμική Εκπαίδευση στη Διασπορά.

---

⁵ ό.π., σ.123

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ

Τίτλος Προγράμματος	Έτη υλοποίησης & Επιχειρησιακό πρόγραμμα	Φορέας υλοποίησης & Επιστημονικά Υπεύθυνος	Βασικές δράσεις που αναπτύχθηκαν
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ			
Εκπαίδευση παλιννοστούτων και αλλοδαπών μαθητών	1997-2000 ΕΠΕΑΕΚ I	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Γεώργιος Μάρκου	<ul style="list-style-type: none"> Πρόγραμμα διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Παραγωγή διδακτικού–εποπτικού υλικού και ειδικών τεστ γλωσσομάθειας. Πρόγραμμα δευτερογενούς πρόληψης και συμβουλευτικής παρέμβασης σε παλιννοστούτες και αλλοδαπούς μαθητές και τις οικογένειές τους. Ενθάρρυνση της ενεργούς συμμετοχής παλιννοστούτων και αλλοδαπών γονέων στις διαδικασίες του σχολείου. Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και στελεχών της εκπαίδευσης σε ζητήματα ξενοφοβίας και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, καθώς και σε γλωσσοδιδασκτικά, μαθησιακά και ψυχοκοινωνικά θέματα. Ίδρυση δικτύου ενημέρωσης και πληροφόρησης για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση.
Εκπαίδευση παλιννοστούτων και αλλοδαπών μαθητών	2002-2004 ΕΠΕΑΕΚ II	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Θεόδωρος Παπακωνσταντίνου	<ul style="list-style-type: none"> Προγράμματα διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας (εντατική, ενισχυτική διδασκαλία και θερινά τμήματα). Πρόγραμμα ψυχοκοινωνικής υποστήριξης των μαθητών και των οικογενειών τους. Πρόγραμμα σύνδεσης σχολείου-οικογένειας και ενθάρρυνση της ενεργής συμμετοχής παλιννοστούτων και αλλοδαπών γονέων στις διαδικασίες του σχολείου. Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και στελεχών της εκπαίδευσης. Παροχή πειραματικού εκπαιδευτικού υλικού για εκπαιδευτικούς και μαθητές. Λειτουργία κέντρων υποστήριξης εκπαιδευτικών και δικτύου φορέων.
Ένταξη παιδιών παλιννοστούτων και αλλοδαπών στο σχολείο για την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση	2006-2008 ΕΠΕΑΕΚ II	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Ιωάννης Καρακώστας	<ul style="list-style-type: none"> Προγράμματα διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας (εντατική, ενισχυτική και βάσει αναγκών των ειδικών μαθημάτων διδασκαλία της γλώσσας). Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και στελεχών της εκπαίδευσης σε ζητήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, καθώς και σε γλωσσοδιδασκτικά, μαθησιακά και ψυχοκοινωνικά θέματα. Πρόγραμμα ψυχοκοινωνικής υποστήριξης μαθητών, με παράλληλη ενδυνάμωση της συμβουλευτικής διάστασης του ρόλου των εκπαιδευτικών. Παραγωγή υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού. Πρόγραμμα σύνδεσης σχολείου-οικογένειας και ενημέρωση και συμβουλευτική στήριξη παλιννοστούτων και αλλοδαπών γονέων.
Ένταξη παιδιών παλιννοστούτων & αλλοδαπών στο σχολείο για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση (Γυμνάσιο)	2006-2008 ΕΠΕΑΕΚ II	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ζωή Παπαναούμ	<ul style="list-style-type: none"> Ανίχνευση και ανάλυση γλωσσικών αναγκών των μαθητών και ανάπτυξη εργαλείου ανίχνευσης του επιπέδου ελληνομάθειάς τους. Προγράμματα ενισχυτικής διδασκαλίας της γλώσσας. Λειτουργία θερινών τμημάτων προλυκειακής εκπαίδευσης με έμφαση στη γλώσσα και τον σχολικό/επαγγελματικό προσανατολισμό. Ανάπτυξη νέων διδακτικών προσεγγίσεων σε μικτές τάξεις. Συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική στήριξη των μαθητών (σεμινάρια ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτικών σε δεξιότητες συμβουλευτικής, καταγραφή και αξιολόγηση των προβλημάτων συγκεκριμένων μαθητών, παιδαγωγικές παρεμβάσεις στην τάξη). Σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων διαπολιτισμικού διαλόγου. Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και στελεχών της εκπαίδευσης. Εκπόνηση οδηγού επιμόρφωσης και μεθοδολογικού οδηγού για τη διδασκαλία σε σχολεία και τάξεις με πολυπολιτισμική σύνθεση.
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΡΟΜΑ			
Ένταξη τσιγγανοπαίδων στο σχολείο	1997-2000 ΕΠΕΑΕΚ I	Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Αθανάσιος Γκόττοβος	<ul style="list-style-type: none"> Ενίσχυση της συστηματικής φοίτησης των Τσιγγανοπαίδων στα σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Πρόγραμμα γλωσσικής διδασκαλίας με αξιοποίηση πολιτιστικού κεφαλαίου. Εργαστήρια μουσικο–γλωσσικής αγωγής. Επιμόρφωση του εκπαιδευτικού προσωπικού των σχολείων της γενικής εκπαίδευσης σε θέματα: διοικητικά, διδακτικά, εκπαιδευτικής νομοθεσίας και διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Ενέργειες για την καταπολέμηση προκαταλήψεων και δοξασιών, γύρω από τον πληθυσμό –στόχο.

			<p>Παραγωγή διδακτικού υλικού στη Γλώσσα, τη Γεωγραφία και Ιστορία, τον Φυσικό Κόσμο, την Αγωγή Υγείας, τα Μαθηματικά και την εκπαιδευτική τεχνολογία.</p> <p>Λειτουργία Μονάδας παρακολούθησης και παρέμβασης.</p>
Ένταξη τσιγγανοπαίδων στο σχολείο	2002-2004 ΕΠΕΑΕΚ II	Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Παναγιώτης Παπακωνσταντίνου	<p>Ενίσχυση της συστηματικής φοίτησης των Τσιγγανοπαίδων στα σχολεία υποχρεωτικής εκπαίδευσης.</p> <p>Πρόγραμμα ενισχυτικής διδασκαλίας για την κατάκτηση βασικών γνώσεων του Δημοτικού Σχολείου.</p> <p>Επιμόρφωση σεμιναριακού χαρακτήρα εκπαιδευτικών, συμβούλων, διοικητικών στελεχών και εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης και οργάνωση ενδοσχολικών επιμορφώσεων.</p> <p>Λειτουργία Μουσικογλωσσικών Εργαστηρίων (Μ.Ε.) για την αξιοποίηση του πολιτισμικού κεφαλαίου των μαθητών.</p> <p>Παραγωγή διδακτικού υλικού, καθώς και γενικού και ειδικού λεξικού της τσιγγάνικης γλώσσας.</p> <p>Συγκρότηση και λειτουργία Κέντρων Παιδαγωγικής Υποστήριξης Σχολικής Ένταξης (ΚΕ.Π.Υ.Σ.Ε).</p> <p>Λειτουργία Σχολών Γονέων για την ευαισθητοποίηση γονέων σε θέματα κοινωνικού αποκλεισμού, αγωγής υγείας και ανάπτυξης και εκπαίδευσης των παιδιών τους.</p>
Ένταξη τσιγγανοπαίδων στο σχολείο	2006-2008 ΕΠΕΑΕΚ II	Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Ναπολέων Μήτσης	<p>Τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας (ΤΕΔ) για τη γλώσσα και τα μαθηματικά πέραν του κανονικού προγράμματος.</p> <p>Εργαστήρια Δημιουργικής Απασχόλησης των Μαθητών (ΕΔΑΜ).</p> <p>Συγγραφή διδακτικού υλικού για τη γλώσσα και τα μαθηματικά σε τρία επίπεδα με βιβλίο για τον εκπαιδευτικό.</p> <p>Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και σύνταξη επιμορφωτικού οδηγού.</p> <p>Ενέργειες δικτύωσης και αξιοποίησης τσιγγάνων διαμεσολαβητών.</p> <p>Ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος παρακολούθησης, επεξεργασίας και ανάλυσης της πορείας φοίτησης των τσιγγανοπαίδων στην υποχρεωτική εκπαίδευση.</p>
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ			
Εκπαίδευση μουσουλμανοπαίδων	1997-2000 ΕΠΕΑΕΚ I	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Άννα Φραγκουδάκη	<p>Παραγωγή νέων σχολικών βιβλίων για τη γλωσσική διδασκαλία και τα μαθήματα που διδάσκονται στην ελληνική στο μειονοτικό δημοτικό σχολείο.</p> <p>Δημιουργία Ηλεκτρονικής Μεθόδου Εκμάθησης της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας.</p> <p>Επιμόρφωση προς εθελοντές συμμετέχοντες δασκάλους τόσο της πλειονότητας όσο και της μειονότητας και επιτόπιες επισκέψεις επιμορφωτών στα σχολεία.</p> <p>Δράσεις ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας, όπως δημόσιες και εορταστικές εκδηλώσεις, θεατρικές παραστάσεις και συνέδρια.</p> <p>«Δράσεις εκτός Θράκης» για την ενίσχυση της ελληνομάθειας μαθητών της μειονότητας σε δημοτικό της Αττικής.</p> <p>Απογραφικές μελέτες και ποιοτικές έρευνες.</p>
Εκπαίδευση μουσουλμανοπαίδων	2002-2004 ΕΠΕΑΕΚ II	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Άννα Φραγκουδάκη και Θάλεια Δραγώνα	<p>Παραγωγή νέου εκπαιδευτικού υλικού ως συμπληρωματικό των σχολικών βιβλίων στα δημόσια γυμνάσια και συμπλήρωση υλικού για το δημοτικό.</p> <p>Θερινά μαθήματα ελληνικής γλώσσας για μαθητές δημοτικού.</p> <p>«Διευρυμένο Ωράριο μαθημάτων» για τη διδασκαλία των βασικών μαθημάτων στο Γυμνάσιο (με έμφαση στην ελληνική γλώσσα και τα μαθηματικά).</p> <p>Σεμιναριακή επιμόρφωση προς τους εκπαιδευτικούς, τους προϊσταμένους και σχολικούς συμβούλους της μειονοτικής εκπαίδευσης και παραγωγή επιμορφωτικού υλικού.</p> <p>Λειτουργία δύο Κέντρων Στήριξης του έργου (ΚΕΣΠΕΜ), όπου παρέχονταν μαθήματα ελληνικής για μαθητές δημοτικού και γυμνασίου, δημιουργικά εργαστήρια, συμβουλευτική και ενημέρωση σε γονείς, εκπαιδευτικούς και μαθητές, καθώς διέθεταν και δανειστική βιβλιοθήκη.</p> <p>Απογραφικές μελέτες και ποιοτικές έρευνες.</p>
Εκπαίδευση μουσουλμανοπαίδων	2006-2008 ΕΠΕΑΕΚ II	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (συμπράττοντας φορέας σε 4 Υποέργα το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης), Άννα Φραγκουδάκη και Θάλεια Δραγώνα	<p>Συμπλήρωση εκπαιδευτικών υλικών για το δημοτικό και παραγωγή νέου ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού.</p> <p>Συμπλήρωση εκπαιδευτικών υλικών για το γυμνάσιο.</p> <p>«Διευρυμένο Ωράριο μαθημάτων» για τη διδασκαλία των βασικών μαθημάτων στο Γυμνάσιο (με έμφαση στην ελληνική γλώσσα και τα μαθηματικά).</p> <p>Υποστήριξη μειονοτικού μαθητικού πληθυσμού με ιδιαίτερα προβλήματα (Μουσουλμάνοι Ρομά).</p> <p>Συμβουλευτική στήριξη γονέων και εκπαιδευτικών.</p> <p>Επιμορφώσεις δασκάλων δημοτικού μειονοτικών και δημόσιων σχολείων και εκπαιδευτικών γυμνασίου.</p> <p>Επαναλειτουργία των ΚΕΣΠΕΜ και ίδρυση έξι νέων, καθώς και δύο 'κινητών'.</p>

Απογραφικές μελέτες και ποιοτικές έρευνες.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΗΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΣ

Παιδεία ομογενών I	1997-1999 ΕΠΕΑΕΚ 1	Πανεπιστήμιο Κρήτης (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.), <i>Μιχάλης Δαμανάκης</i>	<ul style="list-style-type: none"> Ανάπτυξη επιπέδων γλωσσομάθειας της ελληνικής ως δεύτερης και ως ξένης γλώσσας και καθιέρωση πλαισίου για την «πιστοποίηση της ελληνομάθειας». Αξιολόγηση ήδη υπάρχοντος υλικού για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και εκπόνηση προτάσεων για την αξιοποίησή του. Παραγωγή νέου συμπληρωματικού εκπαιδευτικού υλικού, σε μορφή κειμένων και σε ηλεκτρονική μορφή, για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού σε ομογενείς (ελληνική ως δεύτερη γλώσσα) και αλλογενείς (ελληνική ως ξένη γλώσσα) μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Πιλοτική εφαρμογή δίγλωσσων προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτιση σχετικών προγραμμάτων σπουδών. Επιμόρφωση συντονιστών εκπαίδευσης, ελλαδιτών και ομογενών εκπαιδευτικών. Πρόγραμμα ανταλλαγής μαθητών και εκπαιδευτικών. Δημιουργία βάσης δεδομένων με στοιχεία για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό. Δημιουργία δικτύων επικοινωνίας μεταξύ των συνεργατών. Αναμόρφωση του περιοδικού ΑΕΡΟΣΤΑΤΟ.
Παιδεία ομογενών II	2002-2004 ΕΠΕΑΕΚ II	Πανεπιστήμιο Κρήτης (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.), <i>Μιχάλης Δαμανάκης</i>	<ul style="list-style-type: none"> Κατάρτιση Αναλυτικού Προγράμματος και Προγραμμάτων Σπουδών για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη διασπορά. Ανάπτυξη κριτηρίων για διαπίστωση της ελληνομάθειας. Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή για τη διδασκαλία Στοιχείων Ιστορίας και Πολιτισμού, για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας (ΕΔΓ) και ως Ξένης Γλώσσας (ΕΞΓ) Ανάπτυξη ολιγόλεπτων επεισοδίων με τίτλο ΜΟΡΜΩ για προβολή μέσω της δορυφορικής τηλεόρασης. Εκπαιδευτικά Προγράμματα Ομογενών Μαθητών Επιμορφωτικά προγράμματα για εκπαιδευτικούς και ενημερωτικές συναντήσεις για φορείς και γονείς. Αδελφοποίηση ελλαδικών σχολείων και σχολείων της διασποράς και ανάπτυξη κοινών δραστηριοτήτων. Σχεδιασμός, ανάπτυξη και λειτουργία τηλεπαιμόρφωσης.
Παιδεία ομογενών III	2006-2008 ΕΠΕΑΕΚ II	Πανεπιστήμιο Κρήτης (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.), <i>Μιχάλης Δαμανάκης</i>	<ul style="list-style-type: none"> Κατάρτιση Αναλυτικού Προγράμματος και Προγραμμάτων Σπουδών για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη διασπορά Ανάπτυξη κριτηρίων για διαπίστωση της ελληνομάθειας. Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή για τη διδασκαλία Στοιχείων Ιστορίας και Πολιτισμού, για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας (ΕΔΓ) και ως Ξένης Γλώσσας (ΕΞΓ) Ανάπτυξη ολιγόλεπτων επεισοδίων με τίτλο ΜΟΡΜΩ για προβολή μέσω της δορυφορικής τηλεόρασης. Εκπαιδευτικά Προγράμματα Ομογενών Μαθητών Επιμορφωτικά προγράμματα για εκπαιδευτικούς και ενημερωτικές συναντήσεις για φορείς και γονείς. Σχεδιασμός, ανάπτυξη και λειτουργία τηλεπαιμόρφωσης Επέκταση-βελτιστοποίηση περιβάλλοντος εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και Εκπαιδευτικού Portal –Community.